

Nuorisovaltuuston aloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden säilyttämisestä Kirkkonummella

Tässä aloitteessa nuorisovaltuusto esittää perustelut toisen asteen täyden maksuttomuuden säilyttämiseksi Kirkkonummen kunnassa. Tavoitteenamme on varmistaa nuorten yhdenvertainen pääsy koulutukseen sekä edistää kunnan sivistyskunta- ja nuorisoystävällistä profiilia.

Toisen asteen maksuttomuuden säilyttäminen yli 18-vuotiaille on tärkeää useista syistä:

1. Nuorten opintojen keskeytyminen ja syrjäytyminen:

Maksullinen koulutus voi johtaa opintojen keskeytymiseen, mikä lisää syrjäytymisriskiä. Tämä ei ole ainoastaan haitallista yksilölle vaan myös kuntataloudelle, koska alempi tutkinto usein johtaa pienempään palkkaan ja siten vähäisempiin verotuloihin.

2. Nuorten koulutuksen yhdenvertaisuus:

Maksullinen koulutus luo epätasa-arvoa, sillä esimerkiksi myöhään toisen asteen aloittavat tai taloudellisesti heikommassa asemassa olevat perheet voivat joutua maksuvaikeuksiin.

3. Koulustressi ja hyvinvointi:

Maksullisuus voi lisätä koulustressiä ja vaikuttaa nuorten hyvinvointiin ja mielenterveyteen negatiivisesti.

4. Kirkkonummen houkuttelevuus opiskelupaikkana:

Kirkkonummen lukioita on yleisesti pidetty paikkana minne pääsee sisään huonommalla keskiarvolla, ja viimeisen viiden vuoden aikana Porkkalan lukion pääsyraja on käynyt vain kaksi kertaa 7,5 yläpuolella, 7,6 ollen korkein. Vastaavasti Kyrkslätt's gymnasium pääsyraja on korkeimmillaan ollut 7,42. Maksuttomuuden säilyttäminen tekisi Kirkkonummesta vetovoimaisemman.

Toisen asteen maksuttomuuden poistaminen opiskelijoilta sinä vuonna kun he täyttävät 19 on huono ratkaisu nuorten kannalta. Kolmannen vuoden kevät on normaalitahtiin valmistuville mahdollisesti se kallein mahdollinen. Ylioppilastutkintoon sisältyy 5 koetta jotta voi valmistua. Useimmat keväällä valmistuvat kirjoittavat

vähintään 3 näistä kokeista viimeisenä keväänä. Yksi koe maksaa 38 €, ja tämä tarkoittaa sitä, että kokelaalle tulisi 114 € kertamaksu, joka on pakko maksaa jotta voi osallistua kokeisiin ja valmistua. Kaikilla ei ole varaa kerralla maksaa niin suurta summaa, joka täten tekee lukiosta valmistumisesta epätasa-arvoista. Kirkkonummen lukioissa kolmeen vuoteen valmistuvat käyvät myös vielä puolikkaan periodin koulua, koska 3. periodi, joka on täynnä kertausjaksoja, on jaettu joululoman molemmin puolin.

Toisen asteen maksuttomuuden poistaminen aiheuttaa mahdollisesti myös opintojen kiireistämistä. Empiiristen havaintojen perusteella varsinkin Porkkalan lukiossa moni valmistuu myöhemmin kolmessa vuodessa. Kolme ja puoli ja neljä vuotta ovat yleisiä opiskelutahteja. Näihin on syitä monia, joillakin arvosanatavoitteet ja täten opintojen hajauttaminen pidemmälle aikavälille ja joillekin opintojen haastavuus, jolloin opintojen venyttäminen on varmempi tapa heille valmistua. Jos opiskelumateriaalit ja laitteet kuitenkin muuttuisivat maksullisiksi, moni saattaisi taloudellisista syistä nopeuttamaan opintojaan ja kiirehtimään saamaan kaikki hoidettua kolmeen vuoteen, jotta maksettavaa olisi mahdollisimman vähän. Täten Kirkkonummella valmistuvien arvosanat olisivat entistä huonompia valtakunnallisessa vertailussa, kun nyt jo olemme valtakunnallisen keskiarvon tasolla ja menossa alaspäin. Joillakin ei kuitenkaan ole edes mahdollisuutta enään kiirehtiä valmistumaan kolmeen vuoteen. Tämänhetkiset lukion ykköset ovat valinneet jo opiskelutahtinsa, ja jos on hajauttanut opintojaan paljon kuten moni esimerkiksi Porkkalan lukiossa on tehnyt, on mahdotonta koittaa tiivistää opintojaan kolmeen vuoteen ilman kesäopintoja ja ylimääräistä stressiä.

Kolmen vuoden tahti alkaa olemaan se vähiten suosittu pikkuhiljaa, ja esimerkiksi YLEn valmistuvien hakukoneesta näkee, että esim Porkkalan lukion opiskelijoista valmistuu reilusti alle 100 opiskelijaa, joista kohtalainen osa on myös neljään vuoteen valmistuvia, eikä vain kolmeen vuoteen valmistuvia.

Monella nuorella ei myöskään ole aikaa käydä töissä opiskelun ja harrastusten ohella, jotta he pystyisivät itse kustantamaan viimeiset vuotensa toisella asteella, eikä todellakaan kaikkien vanhemmillakaan ole varaa. Monet ammatilliset tutkinnot maksaisivat myös maltaita opiskelijoille.

Kirkkonummen kuntastrategia korostaa sivistyskuntaa ja nuorisoystävällisyyttä sekä kestävyyttä ja oikeudenmukaisuutta. Toisen asteen maksuttomuuden säilyttäminen tukee näitä strategisia tavoitteita. Lisäksi kunnan sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen kertoi 2.-3.5.2024 järjestetyssä kunnan valtuustoseminaarissa, että toisen asteen opintojen loppuun asti maksaminen kustantaisi kunnalle vain noin 73 000 euroa vuodessa, joka on pieni summa koulutetuista nuorista.

Kirkkonummen kuntastrategian mukaisesti toisen asteen maksuttomuuden säilyttäminen edistää kunnan profiilia sivistyskuntana ja nuorisoystävällisenä

paikkana. Lisäksi 2017 Nuorisobarometri osoittaa, että rahapulaa takia toisen asteen opintoja on jouduttu viivyttämään tai keskeyttämään (joka kymmenes keskeyttäneistä kertoo sen johtuneen rahapulasta), mikä korostaa maksuttomuuden merkitystä. Tämä on myös lisännyt nuorten uupumusta ja aiheuttanut ongelmia nuorten mielenterveyden kanssa.

Ehdotamme, että Kirkkonummen kunta sitoutuu säilyttämään toisen asteen maksuttomuuden yli 18-vuotiaille ja pyrkii varmistamaan sen jatkuvuuden tulevina vuosina. Tämä olisi pieni sijoitus verrattuna sen tarjoihin etuihin ja kustannuksiin.

Päätämme tämän aloitteen vakuuttuneina siitä, että toisen asteen maksuttomuuden säilyttäminen yli 18-vuotiaille on tärkeää Kirkkonummen nuorten hyvinvoinnin ja koulutuksellisen yhdenvertaisuuden kannalta, ja hyvin pieni, mutta tärkeä sijoitus tulevaisuuteen.

Waula Taimela, Kirkkonummen nuorisovaltuuston puheenjohtaja
Koko Kirkkonummen nuorisovaltuusto

14.5.2024

Tämä aloite pohjautuu Kirkkonummen kuntastrategiaan ja Nuorisobarometrin tuloksiin ja pyrkii varmistamaan Kirkkonummen jatkuvan kehityksen sivistyskuntana ja nuorisoystävällisenä paikkana.